

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 20 16 р. № 4

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(повна назва вищого навчального закладу)
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Хмарський В. М.

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія, концепції та проблеми науки
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти __ третій освітній рівень (доктор філософії)

Спеціальність __ 292 – Міжнародні економічні відносини
(код і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет __ Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
(назва інституту, факультету)

2019 – 2020

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Історія, концепції та проблеми науки».

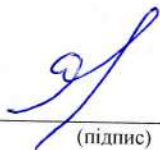
(назва навчальної дисципліни)

Розробники: Горняк О.В., доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економіки та підприємництва ЕПФ ОНУ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 1 від "28" серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Якубовський С.О.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від "04" вересня 2019 р.

Голова НМК

(підпис)

(Хорошилов О.Ю.)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>вечірня форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів –2 змістових модулів –2	Галузь знань <u>29 Міжнародні відносини</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>292 Міжнародні економічні відносини</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: третій <u>доктор філософії</u>	Нормативна / за вибором (ВНЗ/студента)	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		4 год.	4 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		4 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		82 год.	82 год.
Форма підсумкового контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – поглибити знання здобувачів у сфері сучасної економічної теорії, вивчити основні напрями її розвитку, оволодіти методологією сучасної науки, окреслити проблеми і визначити шляхи їх вирішення в контексті сучасних концепцій і практики господарювання.

В результаті вивчення даної навчальної дисципліни аспірант повинен **знати:**

- сутність і зміст еволюції економічної науки;
- етапи розвитку економічних процесів та їх теоретичне обґрунтування;
- сутність процесів формування і розвитку концепції сучасної економічної теорії;
- проблеми сучасної економічної науки;
- особливості формування сучасної парадигми економічної науки;
- основні проблеми сучасної економічної методології;
- роль прикладної економіки;
- сутність і значення мікроеконометрії та макроекономічного прогнозування

вміти:

- досліджувати і розкривати сутність і зміст еволюції економічної науки;
- визначати етапи розвитку економічних процесів та теоретично їх обґрунтувати;
- розкривати сутність процесів формування і розвитку концепції сучасної економічної теорії;
- досліджувати і визначати проблеми сучасної економічної науки;
- визначати особливості формування сучасної парадигми економічної науки;
- визначати основні проблеми сучасної економічної методології та шляхи їх вирішення;
- визначати місце і роль прикладної економіки в теорії та практиці;
- визначати сутність і значення мікроеконометрії та макроеконометричного прогнозування.

Предмет навчальної дисципліни – історія, концепція та проблеми науки.

В ході вивчення навчальної дисципліни повинні формуватись такі компетентності:

- **загальні :**

- здатність до критики та самокритики.

- **системні:**

- знання історії розвитку та сучасного стану наукових знань;
- здатність ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень;
- формування системного наукового світогляду;
- здатність до навчання, саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя.

- **інструментальні:**

- здатність до аналізу і синтезу;
- усне та письмове представлення і обговорення результатів своєї наукової роботи англійською мовою

- **фахові загальні:**

- дослідницькі навички і уміння;

- усна та письмова презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою;
- застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності;
- етичні зобов'язання;
- загальний культурний кругозір.

- фахові спеціальні:

- здатність критично аналізувати теоретичні моделі інституціональних змін, досліджувати процеси інституціональних змін у реальній економіці, формувати механізми їх реалізації у відповідності до особливостей економічного розвитку;
- здатність критично аналізувати теоретичні концепції розвитку, досліджувати форми, напрями та рівні економічного розвитку, прогнозувати тенденції економічного розвитку та надавати практичні рекомендації щодо змін у структурі економіки.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Еволюція економічної науки

Тема 1. Історія розвитку економічної науки.

Економічне мислення давніх цивілізацій: Єгипет, Месопотамія, Давня Індія. Економічне буття в філософії Античної Греції: «Аткноміка» Ксенофонта, «Ідеальна держава» Платона, метафізика Арістотеля. Економізм Давнього Риму: ідеалізація натурального господарства. Господарство середньовікового теоцентризму. Християнська модель нового світу. Світ феодального господарювання: структура і специфіка. Ренесанс: економічні засади нового віку. Торгова справа і гроші. Індивідуалізм і багатство. Меркантилізм і його теоретичне обґрунтування. Епоха модерну і парадигма раціоналізму. Фізіократи та їх теоретичні постулати.

Філософія економіки об'єктивного світу. А. Сміт і класична політична економія. Історична школа: «дух економіки: маржиналістська революція і початок суб'єктивного світу.

Змістовний модуль II. Концепції та проблеми розвитку економічної науки

Тема 2. Розвиток концепції сучасної економічної теорії.

Криза ліберальної економіки і кейнстанська революція. Неолібералізм і відродження економічної свободи. Філософський дискурс інституціоналізму

Тема 3. Проблеми розвитку сучасної економічної науки.

Формування сучасної парадигми економічної науки. Основні проблеми сучасної економічної методології. Теорія та емпіричні спостереження. Очікування в економічній теорії. Невизначенність в сучасній економічній теорії. Економіка оточуючого середовища. Детермінанти галузевої структури і теорія конкурентних ринків.

Роль прикладної економіки. Економетричний аналіз. Експериментальні методи в економічній теорії. Прикладні моделі загальної рівноваги.

Мікроеконометрія. Макроеконометричне прогнозування. Групи інтересів і розробка політики. Міждисциплінарні зв'язки економічної теорії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Розвиток економічної методології.	12	1	1	-	-	10	12	1	1				10
Тема 2. Методологія економічної науки у контексті філософії.	12	1	1	-	-	10	12	1	1				10
Разом за змістовим модулем 1	24	2	2	-	-	20	24	2	2				20
Змістовий модуль 2.													
Тема 3. Методологія класичної економічної науки.	21	1	-	-	-	20	21	1	-	-	-	-	20
Тема 4. Методологічні принципи некласичної науки.	21	1	-	-	-	20	21	1	-	-	-	-	20
Тема 5. Трансформація економічної методології у постнеокласичну.	11	-	1	-	-	10	11	-	1	-	-	-	10
Тема 6. Економічна наука у процесах оновлення.	13	-	1	-	-	12	13	-	1	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	66	2	2	-	-	62	66	2	2	-	-	-	62
Усього за змістовими модулями	90	4	4	-	-	82	90	4	4	-	-	-	82

5. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток економічної методології.	1
2	Методологія економічної науки у контексті філософії економіки.	1
3	Трансформація економічної методології у постнеокласичний період розвитку науки.	1
4	Економічна наука у процесах оновлення.	1
	Всього годин	4

Плани практичних занять.

Тема 1. Розвиток економічної методології.

1. Сутність і зміст методу економічного пізнання.
2. Структура економічного методу.
3. Онтологія методологічної свідомості.

Реферати:

1. Рівні пізнання та їх взаємозв'язок.
2. Система методів економічної теорії та їх розвиток.

Тема 2. Методологія економічної науки у контексті філософії економіки.

1. Філософія економіки.
2. Методологічна рефлексія принципів і методів економічного дослідження.
3. Економічний закон і проблема об'єктивності.

Реферати:

1. Спонтанний порядок Ф.А. Хаека і його роль у розвитку методології економічної науки.
2. Методологічний індивідуалізм в класичній та неокласичній теоріях.

Тема 3. Трансформація економічної методології у постнеокласичний період розвитку науки.

1. Модернізм і постмодернізм у економічній науці.
2. Деконструкція як методологічний інструмент.
3. Соціальна плюральність в методології економічної науки.

Реферати:

1. Пошуки методологічних установок економічної науки (Л.Мізес, М.Фрідмен, В.Леонтьєв, Т.Кун, К.Поттер).
2. Співвідношення категорій «істинна і знання», «знання і віра» в економічній теорії.

Тема 6. Економічна наука у процесах оновлення.

1. Суспільно-цивілізаційний аспект сучасної економіки.
2. Віртуальна економіка та особливості її пізнання.
3. Сучасні теоретико-методологічні дискурси.

Реферати:

1. Економіка знань у параметрах методологічних характеристик.
2. Економіка знань і пріоритети соціально-економічного розвитку.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Розвиток методології економічної науки	10
2.	Філософія економіки та принципи економічного аналізу	10
3.	Методологія класичної економічної науки	20
4.	Методологічні принципи некласичної науки	20
5.	Трансформація економічної методології у постнекласичний період розвитку науки	10
6.	Економічна наука у процесах оновлення	12
	Всього годин	82

7. Індивідуальне науково - дослідне завдання

1. Провести порівняльний аналіз різних етапів розвитку методологічних підходів до аналізу економіки.
2. Розкрити взаємозв'язок та взаємовплив філософії економіки і принципів економічного аналізу.
3. Провести порівняльний аналіз методології класичної та некласичної економічної науки.
4. Проаналізувати основні напрями і тенденції трансформації економічної методології в постнекласичний період розвитку науки.
5. Розкрити процес формування методології сучасної економічної науки.
6. Розкрити взаємозв'язок та взаємовплив економіки знань і віртуальної економіки.

8. Методи навчання

Лекція, розповідь, пояснення, ілюстрація, обговорення проблемних питань, виконання теоретичних і практичних завдань, розв'язання ситуаційних вправ, виконання самостійних завдань, анотування, конспектування першоджерел.

9. Методи контролю

Поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань, оцінювання індивідуальних робіт, підсумковий тест після кожного змістовного модулю.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль робота				Індивідуальний дослідницький проект	Підсумковий контроль	Сума
Модуль № 1		Модуль № 2				
Виконання самостійних робіт	Письм. контр.	Виконання самостійних робіт	Письм. контр.	20	30	100
10	10	10	20			

Шкала оцінювання: національна та ЕСТ8

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ3	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту, (роботи), практик?	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Комплексне навчально-методичного забезпечення, література і джерела, ілюстративні матеріали, статті у фахових наукових та публіцистичних виданнях з тематики дисципліни, інформаційні ресурси окремих компаній та державних установ.

12. Рекомендована література

Основна

1. *Базилевич В., Ильин В.* Философия экономики. История. К. Знання. М. Рыбари. 2013. 927 с.
2. *Базилевич В., Ильин В.* Метафізика економіки. К.Знання. М. Рыбари. 2013. 925 с.
3. *Гальчинський А.* Політична нооекономіка. Начала оновленої парадигми економічних знань. К. Либідь. 2013. 472 с.
4. *Гальчинський А.* Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи.

5. *Гэлбрейт Дж.К.* Новое индустриальное общество. Избранное / Джон Кеннет Гэл-брейт. — М. : ЭКСМО, 2008.
6. *Ильин В.В.* Философия богатства: человек в мире денег / В.В. Ильин. — К.: Знання України, 2005.
7. *Ільїн В.В.* Фінансова цивілізація / В.В. Ільїн. — К. : Книга, 2007.
8. *Історія економічних учень* : підручник / за ред. В.Д. Базилевича. — К. : Знання, 2004.
9. *Кейнс Дж.М.* Общая теория занятости, процента и денег. Избранное / Джон Мей-нард Кейнс. — М. : ЭКСМО, 2008.
10. *Кенэ Ф., Тюрго А.Р.Ж., Дюпон де Немур П.С.* Физиократы. Избранные экономические произведения. — М. : ЭКСМО, 2008.
11. *Маршалл А.* Основы экономической науки / А. Маршалл. — М.: ЭКСМО, 2008.
12. *Менгер К.* Основания политической экономии / К. Менгер // Австрийская школа в политической экономии. — М.: Экономика, 1992.
13. *Милль Дж.С.* Основы политической экономии с некоторыми приложениями к социальной философии / Дж.С. Милль. — М. : ЭКСМО, 2007.

Додаткова

1. *Скотний П.В.* Економіко-теоретичні знання в парадигмі методології. Монографія. Дрогобич. 2011. 408 с.
2. *Смит А.* Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. — М. : ЭКСМО, 2009.
3. *Хайек ФА., фон.* Право, законодательство и свобода: Современное понимание либеральных принципов справедливости и политики / Фридрих Август фон Хайек. — М. : ИРИСЭН, 2006.
4. *Хайлбронер Р.Л.* Философы от мира сего / Р.Л. Хайлбронер. — М. : КоЛибри, 2008.
5. *Чухно АА.* Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України / А.А. Чухно. — К.: Логос, 2003.
6. *Шумпетер Й А.* Капіталізм, соціалізм і демократія / Йозеф А. Шумпетер. — К. : Основи, 1995.
7. *Шумпетер Й А.* Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / Й.А. Шумпетер. — М.: ЭКСМО, 2008.
8. *Рикардо Д.* Начала политической экономии и налогового обложения. Избранное / Д. Рикардо. — М. : ЭКСМО, 2008.
9. *Гальчинський А.С.* Криза і цикли світового розвитку / А.С. Гальчинський. — К. : АДЕФ-Україна, 2009.

13. Контрольні питання.

1. Дискурс економічної методології: сутність та структура.
2. Метод економічного пізнання: сутність і зміст.
3. Елементи економічного методу.

4. Філософія економіки: сутність, етапи, напрями.
5. Економічний закон і проблема об'єктивності.
6. Особливості методології класичної економічної науки.
7. Методологія раціоналізму та її зміст.
8. Соціально-наукові чинники становлення економічної теорії.
9. Проблема достовірності в економічному пізнанні.
10. Методологічні принципи неklasичної науки.
11. Парадигмальна революція: сутність і етапи.
12. Методологія структурних змін наукового пізнання.
13. Методологічні постулати позитивізму.
14. Модернізм та постмодернізм в економічній науці.
15. Деконструкція як методологічний інструмент.
16. Взаємозв'язок істини та знання, знання і віри.
17. Економіка знань у параметрах методологічних характеристик.
18. Суспільно-цивілізаційний аспект сучасної економіки.
19. Співвідношення об'єктивного і суб'єктивного в реальній економіці.
20. Співвідношення економіки та фінансів у реальній економічній діяльності.
21. Віртуальна економіка: сутність, особливості та перспективи розвитку.
22. Розвиток кіберпростору і зміни у відносинах власності.
23. Сучасні теоретико-методологічні дискурси.
24. Методологічна інновація та плюралізм методологічного пошуку.
25. Базові онтології економічної науки і моделі розвитку економіки.